

Формування Цифрового союзу ЄС: можливості для України.

ШНИРКОВ О.І.

*(Київський національний університет
імені Тараса Шевченка)*

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

За підтримки програми Еразмус+ Європейського Союзу в межах проекту Центру досконалості Жана Моне №611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE «Поглиблений розвиток європейських студій в Україні: міждисциплінарний підхід».

Підтримка Європейською Комісією створення цієї публікації не передбачає підтримку її змісту, який відображає думку тільки авторів, і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, яка тут міститься.

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union within the Jean Monnet Centre of Excellence Project № 611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE “Advancing European Studies in Ukraine: Interdisciplinary Approach”.

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

«Європа 2020» (2010) - «Цифровий порядок денний для Європи»:

- створення **єдиного цифрового ринку** (зняття бар'єрів та створення єдиних правил для обміну онлайн послуг, єдиного простору онлайн-платежів, розвитку бізнесу, захисту споживачів ЄС у кіберпросторі);
- розвиток **інтероперабельності** і стандартів (підвищення сумісності ІТ-пристроїв, сховище даних та послуг);
- забезпечення **безпеки** користувачів онлайн-транзакцій (усунення загроз від шкідливого програмного забезпечення, протидія на європейському рівні кібератакам, розробка та впровадження правил захисту персональних даних);
- впровадження **надшвидкого** інтернету (досягнення швидкостей 30 Мбіт/с для всіх користувачів та 100 Мбіт/с щонайменше для 50 % користувачів інтернету до 2020р., прийняття комплексного плану радіочастотного спектру);
- інтенсифікація **наукових досліджень** та інновація (залучення науковців, створення ефективної інфраструктури, фінансування, розширення координації країн ЄС);
- підвищення **електронних навичок** населення та зайнятих;
- застосування ІКТ у **соціальній сфері**.

«Стратегія єдиного цифрового ринку для Європи»(2015):

Єдиний цифровий ринок - ринок, де забезпечено вільний рух товарів, людей, послуг та капіталу і до якого фізичні та юридичні особи можуть отримати безперешкодний доступ та здійснювати **онлайн-діяльність** на умовах чесної конкуренції, високого рівня захисту споживачів та персональних даних незалежно від їх національної приналежності або місця проживання.

Перша опора Єдиного цифрового ринку ЄС:

- зняття **бар'єрів** для доступу споживачів та бізнесу до товарів та послуг через інтернет у межах ЄС;
  - розробка **загальних правил** транскордонної мережевої торгівлі;
  - більш ефективна та доступна за **ціною поштова доставка** фізичного товару в рамках ЄС;
  - запобігання **геоблокінгу**;
  - покращення доступу до цифрового контенту з одночасним удосконаленням **захисту авторських прав**;
  - врегулювання **податкового навантаження** у сфері міжкордонного руху цифрового контенту та товарів;
- створення сприятливих умов розвитку **цифрових мереж та послуг**;
сприяння максимальному росту **потенціалу європейської цифрової економіки**.

Друга опора Єдиного цифрового ринку ЄС:

- адаптація правил у сфері телекомунікацій до вимог **єдиного ринку**;
- перегляд **нормативно-правової бази** у сфері медійних послуг;
- адаптація нормативної бази до платформ та проксі-серверів, боротьба з **нелегальним контентом** в інтернеті;
- підвищення рівня **безпеки** у процесі надання цифрових послуг та роботі з персональними даними.

Третя опора Єдиного цифрового ринку ЄС:

- подальший розвиток **інформаційної економіки**;
- підвищення конкурентоспроможності шляхом **міжопераційної сумісності та стандартизації**;
- розвиток електронної спільноти, яка забезпечує для **всіх рівні можливості**.

Цифровий союз ЄС

Цифровий союз базується на Єдиному цифровому ринку та передбачає вже **координацію економічної політики** щодо розвитку цифрової економіки країн-членів ЄС.

За станом на початок 2019р. ЄС схвалив **28** з 30 законодавчих ініціатив, створив **35** нових прав та свобод у цифровій економіці:

- пропозиції щодо **Кодексу** європейських електронних комунікацій (2016р.);
- правила щодо забезпечення **чесності** та **прозорості** онлайн-послуг для бізнес-користувачів (2019р.);
- нові правила також для онлайн-послуг **транскордонної доставки** товарних посилок (2018р.);
- нові спільні правила **захисту споживачів** товарів онлайн (2020р.);
- підготовка нових правил для **цифрових контрактів**, відповідно до яких специфічні права покупця будуть захищені, якщо він отримує цифровий товар, який не відповідає попереднім умовам;
- нові правила ЄС в електронній торгівлі забороняють онлайн дискримінацію на основі національності або місця розміщення (**геоблокінг**) (2018р.).

Директива Європейського Парламенту та Європейської Ради щодо захисту прав інтелектуальної власності на Єдиному цифровому ринку ЄС (2019р.):

- зобов'язання онлайн платформ укласти **ліцензійні угоди** з правовласниками з метою використання онлайн їх робіт та надавати їм пропорційну винагороду за це;
- стежити за тим, чи не публікують їхні користувачі **контент**, на які поширюються авторські право;
- впроваджує **виняток** із захисту прав інтелектуальної власності для пошуку тестів та інформації з метою наукових досліджень; для цифрової та транскордонної діяльності у сфері навчання з метою ілюстрації матеріалу.

Зближення національні систем оподаткування країн ЄС у сфері електронних послуг:

- постачальники товарів при здійсненні транскордонних операцій вимушені були реєструватися та сплачувати податок у **кожній країні**;
- з 1 січня 2015р. ПДВ нараховується та оплачувався за правилами **країни знаходження споживача**;
- **суттєва диференціація** податкових ставок ПДВ (17% - 27%) в країнах ЄС;
- **нові правила ПДВ на онлайн продажі** передбачено впровадити з 2021р.;
- **Європейська Комісія** запропонувала нові правила оподаткування цифрової діяльності (**Digital service tax, DST**) (2018р.), оскільки сучасні цифрові бізнес-моделі постійно відтворюють невідповідність між місцями: (1) створення передумов отримання прибутку; (2) отримання прибутку; (3) сплати податків.

Критерії «цифрової присутності» платформ:

- суми доходу у країні-члені Союзу перевищує **7 млн. євро** на рік;
- має більш ніж **100 000** користувачів у податковому році;
- понад **3000** бізнес-контрактів на цифрові послуги укладається між компанією та бізнес-користувачами протягом податкового року.

Непряме оподаткування цифрової діяльності:

- податок **GAFM** за першими літерами назв компаній (Google, Apple, Facebook, Microsoft);
- до доходів з цифрової діяльності, в яких користувачі безпосередньо беруть участь у створенні вартості та яка наразі **не охоплюються** податковими правилами(3%).

Доходи для оподаткування визначено від:

- продажу **реклами** в інтернеті;
- цифрових **посередницьких** заходів, які дають можливість користувачам взаємодіями між собою і можуть сприяти продажу товарів та послуг між ними;
- продажу **даних**, які створено з наданої користувачем інформації.

Критеріями для оподаткованими є:

- загальний світовий дохід за відповідний фінансовий рік перевищує **750** млн. євро;
- загальний дохід в ЄС протягом відповідного фінансового року перевищує **50** млн. євро. (Франція, Великобританія, Австрія, Італія, Польща та Чеська Республіка.)

ІТ – сектор в економіці України

- 1600 ІТ компаній, 4000 технологічних компаній, 185000 фахівців
- - Доля у ВВП 2015 – 3,5%, 2020 – 5%, 2025 – 10%
- - високі темпи зростання (2018р. + 18%)
- - експорт - 2019р. 5 млрд \$, 2025р. 8,4 млрд \$
- - структура експорту ІТ послуг : США – 75%, ЄС – 15%, Україна – 5%
- - 20% експорту послуг (третє-друге місце)

Інтеграція України до Єдиного цифрового ринку та Цифрового союзу ЄС

- початок інтеграції України до Єдиного цифрового ринку та Цифрового союзу;
- DG CONNECT місія 2019р.;
- ЄК у 2019р. запропонувала міжнародний проект допомоги Україні обсягом 25 млн. євро для розвитку цифрової економіки та електронного урядування;
- розробка Спільного плану дій Україна-ЄС (УА - електронні комунікації, електронна комерція, радіочастотний ресурс, електронна ідентифікація + захист авторських прав, захист персональних даних, мережева та інформаційна безпека, транскордонна мобільність он-лайн контенту, усунення геоблокування, здійснення електронних платежів тощо).

Дякую за увагу!